Dziewięciu mężczyzn w życiu Batszeby

Jest to Batszeba, córka Eliama, żona Uriasza Chetejczyka. – 2 Sam. 11:3

Obraz naszego życia często nakreślany jest przez osoby znajdujące się wokół nas. Batszeba jest tego dobrym przykładem. Niewiele wiadomo nam o jej życiu i charakterze z duchowego punktu widzenia. Nie ma żadnej bezpośredniej informacji dotyczącej jej osobowości. Batszeba figuruje w Piśmie Świętym w czterech miejscach. Biblia opisuje jej bezprawny związek z Królem Dawidem (2 Sam. 11), jej reakcję na śmierć swojego pierworodnego syna (2 Sam. 12), błaganie o zapewnienie panowania jej synowi, Salomonowi (1 Król. 1) i wstawiennictwo za Adoniaszem w sprawie Abiszag (1 Król. 2).

Mimo stosunkowo skąpych informacji na jej temat, coś jednak o rodzinie Batszeby wiadomo. Niewielkie role, jakie odegrały na kartach Biblii niektóre osoby pomagają stworzyć bardziej wyraźny obraz samej Batszeby. Pochodziła z jednej z najbardziej prominentnych rodzin w Izraelu. Zarówno jej ojciec, jak i mąż byli członkami elitarnej straży królewskiej, a jej dziadek był głównym doradcą politycznym Króla Dawida. W tym artykule przedstawionych zostanie dziewięciu mężczyzn, którzy wpłynęli na życie Batszeby.

Eliam, ojciec

Ojcem Batszeby był Eliam (2 Sam. 11:3), również znany jako Ammiel (1 Kron. 3:5). Eliam był jednym z trzydziestu siedmiu „rycerzy Dawidowych” (2 Sam. 23:34), był zatem częstym gościem w pałacu króla. Poza tym oraz faktem, że miał córkę którą była Batszeba, niewiele o nim wiadomo. Warto wspomnieć, że imieniem nadanym jej przy urodzeniu nie było Batszeba, ale Batszua. Pomiędzy Izraelitami zmiana imienia była powszechna. Stawało się to najczęściej podczas ceremonii znanej jako Bar-Mitzvah, czy Bat- Mitzvah, kiedy dziecko miało około dwunastu lat. Imię nadane dziecku przy narodzeniu miało wyrażać uczucia rodziców w tamtej chwili, drugie imię miało być odzwierciedleniem charakteru dziecka, w szczególności zaś, postawy wobec Prawa.

Jej imię, Batszua, oznacza „córka mojego powodzenia” (dla porównania: Strong #1340 i #7771). Imię pod jakim występuje później, Batszeba, oznacza „córka przysięgi” (Strong #1339) i często używane jest w kontekście przymierza, jakie zawarte zostało z Abrahamem. Taka zmiana imion świadczy o tym, że ojciec coraz bardziej ją doceniał. Za pierwszym razem nadał jej imię ku czci swojego powodzenia i zaszczytnej pozycji w królestwie Dawida, później, jego wartości uległy zmianie i uhonorował ją, nazywając „córka przysięgi”, lub też „córką przymierza”. Jest to doskonała lekcja odzwierciedlająca zasadę, żeby zawsze stawiać duchowy rozwój ponad materialnym dostatkiem.

Achitofel, dziadek

Achitofel był głównym doradcą Króla Dawida, jego pozycja była nawet wyższa niż pozycja kapłanów Ebiatara i Jehojady (1 Kron. 27:33,34). „A każda rada Achitofela, jakiej w tym czasie udzielał, znaczyła tyle samo, co wyrocznia Boża; tyle znaczyła każda rada Achitofela zarówno u Dawida, jak u Absaloma” (2 Sam. 16:23).

Kiedy Absalom powstał przeciwko swojemu ojcu, Achitofel przeszedł na stronę Absaloma i przyjął funkcję jego doradcy. Udzielił Absalomowi dwóch rad. Pierwszą było, aby publicznie przejął królewski harem i tym samym okazał swą wyższość nad królem (2 Sam. 16: 21,22). Drugą radą było, aby natychmiast wyruszyć w pogoń za Dawidem i zabić go (2 Sam. 17:1,2). Dawid poznał udzielone Absalomowi rady dzięki zaufanemu wysłannikowi, Huszajowi, który udawał, że jest zdrajcą i przybył ostrzec Absaloma o tym, że Dawid chciał z ukrycia zaatakować jego wojska. Kiedy Absalom poszedł za radą Huszaja, Achitofel poszedł do swego rodzinnego miasta, Giloh i powiesił się. O swym stosunku ku do zdrady Achitofela Dawid wspomina w Psalmie 55:12-14.

Mimo, że nie możemy być bezwzględnie pewni motywu który kierował Achitofelem, kiedy poradził Absalomowi przejęcie haremu Dawida, to jednak jedno przypuszczenie wydaje się oczywiste. Jako głowa rodziny, Achitofel musiał poczuć się upokorzony i zdradzony przez Dawida, kiedy król wziął sobie jego wnuczkę, żonę innego mężczyzny i rozkazał zabić jej męża. Wobec proroctwa Natana, który przewidział te wydarzenia (2 Sam. 12:11)

Achitofel mógł się nawet czuć usprawiedliwiony. Zemsta mogła być jednym z powodów jego działania. To również stanowi niezwykle ważną lekcję – „Pomsta do mnie należy, mówi Pan” (5 Moj. 32:35; Rzym. 12:19; Hebr. 10:30).

Machir, brat

Machir pojawia się w dwóch miejscach sagi Dawida. Podczas trudnych chwil po śmierci Króla Saula, wielu popełniło błąd próbując zdobyć względy króla opowiadając się jako wrogowie Saula i jego domu. W końcu, rozżłoszczony Dawid zapytał: „Czy jest jeszcze jakiś mąż w domu Saula, abym mógł mu wyświadczyć łaskę Bożą?”

(2 Sam. 9:3) Król dowiaduje się, że jest jeszcze syn Jonatana, Mefiboszet, kulawy na obie nogi. Król zapytał: „Gdzie on jest? (…) Mieszka on w domu Machira, syna Ammiela, w Lo-Dabar” (2 Sam. 9:4). W tamtym czasie okazywanie życzliwości potencjalnemu dziedzicowi tronu wymagało wiele odwagi.

Drugie zdarzenia ma związek z buntem Absaloma. Achitofel użył dobrego określenia mówiąc, że Dawid ucieka strwożony. Król został głęboko upokorzony, musiał przeprawić się przez Jordan i udać się do jaskini Machanaim. Dawid pozostał bez jedzenia, którym mógłby nakarmić zbrojny lud. Jakże musiał się ucieszyć zniechęcony król, kiedy zobaczył karawanę wysłaną z Ammanu dzięki interwencji Machira, pełną pościeli, derek, czasz, naczyń i jedzenia i picia (2 Sam. 17:27-28). Mimo, że jego ojciec przeszedł na stronę Absaloma, Machir pozostał wierny wobec króla, podobnie, jak pozostał lojalny wobec Jonatana, kiedy inni w Izraelu odwrócili się od domu Saula. Machir, tak jak Barnaba w Nowym Testamencie, był zawsze przyjacielem tych, którzy przyjaciół nie mieli i wspierał powszechnie odrzuconych. Paweł podsumowuje tę lekcję w Hebr. 10:32- 33: „Przypomnijcie sobie dni poprzednie, kiedy po swym oświeceniu wytrwaliście w licznych zmaganiach z utrapieniami, czy to, gdy byliście wystawieni publicznie na zniewagi i udręki, czy też, gdy wiernie staliście przy tych, z którymi się tak obchodzono.”

Uriasz, pierwszy mąż

Uriasz może stanowić wzór szlachetności i lojalności. Mimo, że z narodowości był Chetejczykiem, musiał być co najmniej drugim pokoleniem żydowskim, gdyż w jego imieniu znajdujemy przyrostek „iasz”, jak Jehowa, zaś imię jego oznacza płomień [lub światło] Jehowy. Pięciu innych Izraelczyków w Biblii wymienionych jest z tego imienia. Podobnie jak jego teść, Uriasz był jednym z trzydziestu siedmiu „rycerzy Dawidowych” (2 Sam. 23:39), grupy tak elitarnej, że nie znalazł się tam nawet Joab, generał sił zbrojnych Dawida i dowódca Uriasza.

Uriasz był lojalny nie tylko w stosunku do króla i narodu, ale również Joaba (2 Sam. 11: 11). Ironią w tym kontekście jest to, że to właśnie Joab dostał polecenie wydania Uriasza na śmierć (2 Sam. 11:14-15).

Przykład Uriasza stanowi kolejną lekcją na temat priorytetów i stawiania pracy dla Boga ponad własnymi przyjemnościami, nawet należnymi radościami życia. Uriasz wykazywał zapał i gorliwość w stopniu, jaki ciężko znaleźć wśród ludzi zarówno wówczas, jak i teraz.

Dawid, drugi mąż

Dawid był „mężem według serca Boga” (Dz. Ap. 13: 22; 1 Sam. 13:14), jednak jednym tylko postępkiem złamał naraz ponad połowę z Dziesięciu Przykazań. Sprawa z Uriaszem Chetejczykiem jest jedyną, jaką zostaje wspomniana jako zarzut przy śmierci (1 Król. 15:5).

Rozliczenie tego grzechu pozostawia kilka ciekawych pytań. Skoro Batszeba była wnuczką najbliższego doradcy króla i córką jednego z czołowych żołnierzy a żoną innego, dlaczego Dawid posłał, aby się czegoś o niej dowiedzieć? Odpowiedź ma prawdopodobnie trzy aspekty 1) zdarzenie miało miejsce „pod wieczór”, a zatem w półmroku Dawid mógł nie rozpoznać Batszeby, 2) nawet jeżeli Dawid znał ją osobiście, mógł ja widywać jedynie w tradycyjnej woali na twarzy i luźnym ubraniu, które ukrywało jej urodę, 3) pałac króla znajdywał się w pewnej odległości od otaczających go domów.

Kiedy Dawid usłyszał, że jest to żona Urisza, czy mógł nie skojarzyć, że chodzi o jego zaufanego żołnierza? Bez wątpienia nie! Jednak w tamtych czasach powszechne było, że królowie stawiali się niejednokrotnie ponad prawem. Dawid niewątpliwie przywykł do korzyści płynących z tytułu pełnionego urzędu i chętnie dobierał sobie żony i konkubiny (2 Sam. 5:13). Sugerują to również dwa inne fragmenty. W Sam. 11: 1 czytamy: „kiedy królowie zwykli wyruszać na wojnę... Dawid wszakże pozostał w Jeruzalemie.” Potem czytamy, że „pod wieczór Dawid wstał ze swojego łoża”. Kiedy inni dopiero zaczynali myśleć o odpoczynku, Dawid podnosił się z łóżka po wypoczynku. Przykłady te sugerują naturalne rozprężenie, charakterystyczne dla osób, którym się dobrze powodzi.

Dlaczego Batszeba kąpała się na widoku? Prawdopodobnie nie sądziła, że ktoś może ją zobaczyć. Dachy ówczesnych domów w tamtym rejonie otaczał mur na wysokość pasa. Dawid mógł ją zobaczyć, ponieważ pałac królewski był dużo wyższy, wobec czego niski mur nie mógł ochronić Batszeby przed wzrokiem króla. Kąpiel prawdopodobnie była rytualna, w związku z nieczystością, w jakiej kobieta pozostawała przez siedem dni po okresie menstruacji (3 Moj. 15:25- 33). Sugeruje to werset 4 omawianego fragemntu, gdzie jest to wspomniane jako dowód, że Batszeba nie zaszła w ciążę z Uriaszem, ani nikim innym. Ta relacja nie podaje reakcji Batszeby na propozycję króla. Batszeba nie jest przedstawiona jako uwodzicielska, czy agresywna, ale mogła być chętnie przystać na propozycję, uznając za swój obowiązek być na zawołanie króla. Mimo, że grzech ten był ohydny i haniebny, Batszeba została żoną Dawida (nie konkubiną) i była przez niego faworyzowana.

Natan, oskarżyciel

W dwunastym rozdziale Drugiej Księgi Samuela opisana jest konfrontacja Natana i Dawida wobec dokonanej zbrodni. Historia o owcy była doskonałym narzędziem nakłaniającym Dawida do zastanowienia się nad sobą.

Efektem był głęboki żal i skrucha – Dawid pięknie opisuje je w Psalmie 51. Nie ma powodu sądzić, że Batszeba czuła się inaczej.

Imię Natan było powszechnym hebrajskim imieniem, oznaczającym „podarunek”. Natan mógł nie być „Natanem z Soby”, ojcem jednego z czołowych żołnierzy Dawida, Jigala (2 Sam. 23:36). Nie jest również pewne, czy był bratem późniejszego kapitana sił zbrojnych Dawida, Joela (1 Kron. 11:38). Być może Natan był ojcem dwóch dostojników za czasów Salomona, Azarii i Zabuda (1 Król. 4:5), chociaż jest bardziej prawdopodobne, że byli to synowie Natana, brata Salomona.

Mimo że w tej opowieści Natan jest smutnym posłańcem dla Dawida i Batszeby, to jednak pozostaje zaufanym doradcą obojga. Dzięki interwencji Natana, po śmierci Dawida to Salomon, a nie Adoniasz, objął tron (1 Król. 1:11). Warto zwrócić uwagę na fakt, że Natan w pierwszej kolejności zwrócił się do Batszeby, a nie do Dawida. Być może z tego powodu Brat Russell sugeruje że Batszeba wybrała Natana na nauczyciela Salomona (Reprints, Str. 5701 i 4286). Bez względu na okoliczności, Natan pozostał wiernym i bezstronnym prorokiem, całkowicie oddany sprawom Jehowy.

Pierwszy syn

Dziecko które zostało poczęte w grzechu, urodziło się nieuleczalnie chore. Słowa „bardzo chory” w 2 Sam. 12:15 przetłumaczone zostały jako „nieuleczalny” w pięciu z dziewięciu fragmentów w Starym Testamencie. Dawid pościł i modlił się za życie swojego dziecka. Kiedy po siedmiu dniach dziecko umarło, Dawid natychmiast zdjął z siebie szaty żałobne i przerwał post. Możemy o tym przeczytać w 2 Sam. 12:20: „Wtedy Dawid podniósł się z ziemi, umył się, namaścił, zmienił swoje szaty i poszedł do świątyni Pana, aby mu oddać pokłon. Potem powrócił do swojego domu, poprosił o posiłek, a gdy mu go podano, spożył go”.

Należy zwrócić uwagę na to, że Dawid nie tylko zmienił swój wygląd, ale również „poszedł do świątyni Pana, aby mu oddać pokłon”. Dawid nie oskarżał Boga, że zabrał życie jego synowi, ani o to, że był zbyt surowy, po prostu przyjął wolę Pana. Nie ma powodu by sądzić, że Batszeba czuła się inaczej.

Salomon, drugi syn

Podobnie jak samej Batszebie, jej drugiemu synowi nadano dwa imiona. W tym przypadku jednak, oba imiona nadano przy narodzinach. Jedno imię nadał Dawid, drugie Natan. Natan nadał dziecku imię Jedidia, co oznacza „umiłowany przez Pana”, choć niektórzy komentatorzy przyjmują tłumaczenie „ułaskawiony przez Jehowę” (2 Sam. 12:25). Dawid nadał dziecku imię Salomon (2 Sam. 12:24), co oznacza „spokojny”. Oba imiona przywodzą na myśl piękne skojarzenie – „Jestem spokojny, ponieważ wciąż jestem umiłowany i moje grzechy zostały mi wybaczone”.

Niewiele wiadomo o Batszebie jako matce. Być może wiele obowiązków związanych z nauczaniem syna przekazała prorokowi Natanowi. Z zapisów znajdujących się w pierwszym rozdziale Pierwszej Księdze Królewskiej wiadomo, że bardzo pragnęła, aby Salomon objął tron. Ostatni rozdział Przypowieści Salomona poświęcony jest królowi o imieniu Lemuel. Mimo że niektórzy uważają go za nieznanego monarchę niedalekiego kraju, to większość komentatorów zgadza się ze starożytnymi żydowskimi rabinami i uznaje imię Lemuel oraz imię Agur, pojawiające się w rozdziale 30, jako swego rodzaju pseudonimy literackie Salomona. Jeżeli w istocie tak by było, to warto zwrócić uwagę na pierwszy werset 31 rozdziału: „Słowa Lemuela, króla Massy, których go uczyła jego matka”.

Takie założenie przypisywałoby cały rozdział tego proroctwa Batszebie; analiza tego ustępu wydaje się to potwierdzać. Jako matka która tak bardzo pragnęła wywyższenia swego syna, znała go jak nikt inny. W cytowanym proroctwie ubolewa nad dwiema słabościami Salomona: winem i kobietami. W wersetach od 4 do 7 napomina go, że „królom nie wypada pić wina”. W dalszej części rozdziału opisuję kobietę, jaką pragnęłaby na żonę dla Salomona. Rozdział ten nasycony jest troską matki o swe dziecko, zwracającą uwagę na słabości, które potrzebują uwagi.

Natan, trzeci syn

Natan był pierwszym dzieckiem, któremu Batszeba mogła nadać imię. Jej pierwsze dziecko zmarło jeszcze zanim nadano mu imię, drugiemu dziecku imiona nadali Dawid i prorok Natan. Imię, które wybrała Batszeba, dużo mówi o niej samej. Jest wielce prawdopodobne, że wspomniane imię zostało nadane dziecku na cześć jej przyjaciela i doradcy, proroka Natana, człowieka, który przekazał od Boga wyrok śmierci na jej pierworodnego. Jakże niewiele osób miałoby siłę, aby jej śladem zaakceptować tak surową karę i oddać cześć osobie przekazującej tą złą wiadomość i nadać jego imię pierwszemu dziecku, któremu mogła wybrać imię.

Bóg przebaczył Dawidowi i Batszebie ich grzech, czego późniejszym dowodem jest fakt, iż zarówno matka, jak i przybrany ojciec Jezusa pochodzili z ich linii. Józef był potomkiem Salomona (Mat. 1:6 i 16), a Natan przodkiem Marii (Łuk. 3:31).

Podsumowanie

Mimo, że niewiele wiadomo o Batszebie a najlepiej znana jest ze swego grzesznego czynu, Pismo Święte kreśli jej obraz dużo bardziej wyraźnie jako dobrej matki, osoby pełnej skruchy wobec popełnionej winy, mądrej prorokini i ukochanej żony „męża według serca Boga”.